

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/191/2017
Identifikačné číslo spisu: 1111244400
Dátum vydania rozhodnutia: 18.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1111244400.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. O., bývajúcej v O., V., zastúpenej spoločnosťou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, IČO: 35 955 341, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, IČO: 30 844 789, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15 C 179/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2017 sp. zn. 9 Co 355/2016, 9 Co 356/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. marca 2014 č. k. 15 C 179/2011-206 zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zamietol žalobu vo veci samej a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že v prejednávanej veci nebola preukázaná podmienka nesprávneho úradného postupu, ako jedna z podmienok pre úspešné uplatňovanie práva na náhradu škody podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne (v poradí druhým) rozsudkom z 26. januára 2017 sp. zn. 9 Co 355/2016, 9 Co 356/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a žalovanej priznal právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou [§ 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] majú predovšetkým za to, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru o neporušení povinností žalovanej pri výkone verejnej moci, resp. o nepreukázaní porušenia takejto povinnosti.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“).

Dovoláním napadla tento rozsudok vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. V dovolaní uviedla, že ho podáva podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako rozhodnutie súdu prvej inštancie) je vecne aj právne nesprávne a konanie (prvoinštančné aj odvolacie) je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 111/1998), (§ 431 ods. 1 a § 432 ods. 2 C. s. p.). Podľa názoru žalobkyne odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o jeho odvolaní svojvoľne, arbitrárne a formalisticky. Uviedla, že odvolací súd neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú, citoval, ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal, resp. ani nespomenul. Podľa žalobkyne rozhodnutie odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, pretože vychádzajú z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré je neúplné. Žalobkyňa považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces, a teda k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 420 písm. f) C. s. p. Žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že odvolací súd a aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnili, resp. nevyhodnotili správne žalobkyňou navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty úpadcu **PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKEJ INVESTÍCIE** o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7 C 206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje možnosť žalobkyne ako veriteľa uspokojiť sa z konkurzu sp. zn. 3 K 95/2010. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podľa jej názoru rozsudok odvolacieho súdu vychádza z náležite zisteného stavu veci a správneho právneho posúdenia. Preto navrhla dovolanie žalobkyne odmietnuť, resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), pristúpil k skúmaniu splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania a predpokladov prípustnosti dovolania.

6. V prvom rade sa zaoberal dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 420 písm. f) C. s. p. Za zmätočnosťnú vadu v zmysle uvedeného ustanovenia označila dovolateľka nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Dovolanie v tejto časti preto bolo potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 447 písm. c) C. s. p.

7. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou tvrdenu vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) C. s. p., súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu

záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Tento postup zvolil v súlade s rozhodnutím veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý rozhodol o spornej otázke prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov uplatnených podľa § 420 a § 421 C. s. p. v dovolaní tak, že v uznesení sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018 (ďalej len „rozhodnutie sp. zn. 1 VCdo 1/2018“) vyslovil právny názor, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je prípustná.

8. Vychádzajúc z právneho názoru o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov vysloveného v rozhodnutí 1 VCdo 1/2018, ktorým bol s analogickým použitím zásady *lex posterior derogat legi priori* prekonaný opačný právny názor vyslovený v rozhodnutí 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017, pristúpil najvyšší súd k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Dospel pritom k záveru, že i keď dovolateľka v dovolaní formálne označila za dovolací dôvod uvedené ustanovenie, vychádzajúc z obsahu dovolania v skutočnosti vyčítala odvolaciemu súdu nesprávne zistenie skutkového stavu veci. Napr. na strane 2 dovolania v piatom odseku uviedla, že „rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné“. Ak je v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci odôvodnené tým, že skutkové zistenia a z nich vyplývajúci skutkový záver sú chybné, teda že skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, nie je z obsahového hľadiska splnená zákonná náležitosť dovolania vyplývajúca z § 428 C. s. p., a to jeho odôvodnenie dovolacími dôvodmi. V tomto ustanovení sa totiž za jednu z náležitostí dovolania považuje aj uvedenie toho, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody). Civilný sporový poriadok pritom v ustanoveniach § 420 a § 421 rozlišuje dva druhy dovolacích dôvodov. V prvom prípade (§ 420 C. s. p.) sa jedná o dovolanie podané z dôvodu existencie tzv. zmätočnosťných vád a v druhom prípade (§ 421 C. s. p.) sa jedná o dôvod dovolania spojený s právnym posúdením veci. Nesprávne či nedostatočné zistenie skutkového stavu ako dovolací dôvod C. s. p. nepozná.

9. V predmetnej veci v súvislosti s právnym záverom odvolacieho súdu, pre ktorý bola žaloba zamietnutá, t. j. že nebolo preukázané, že by žalovaná riadne nevykonávala dohľad nad dohliadanými subjektmi, dovolateľka v dovolaní výslovne uviedla, že z predložených listinných dôkazov vyplýva opak. To znamená, že namietala skutkové zistenia ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal odvolací súd. Rovnako aj v prípade námietky voči ďalšiemu záveru odvolacieho súdu, že žalobu bolo potrebné zamietnuť aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatnený proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, výslovne uviedla, že odvolací súd v súvislosti s týmto záverom nevyhodnotil správne ňou navrhnuté dôkazy. Nesprávne zistenie skutkového stavu však, ako už bolo uvedené vyššie, nie je podľa C. s. p. dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových), preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu. Preto dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej formálne uviedla, že ho podáva aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. nespĺňalo náležitosti vyplývajúce z § 428 C. s. p., čo bolo dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d) C. s. p.

10. Aj v prípade, ak by sa malo vychádzať z toho, že uvedením ustanovenia § 421 C. s. p. v dovolaní je bez ďalšieho splnená náležitosť dovolania v zmysle § 428 C. s. p. (teda jeho odôvodnenie dovolacím dôvodom, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci), bol by v preskúmvanej veci daný dôvod na odmietnutie dovolania v časti uplatnenia tohto dovolacieho dôvodu, a to pre nesplnenie požiadavky vyplývajúcej z § 432 ods. 2 C. s. p., t. j. pre nevymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je totiž činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a

povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia v dovolaní žalobkyne absentuje. Nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p. je dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) C. s. p.

11. Napokon dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v súvislosti s právnym záverom odvolacieho súdu, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatnený proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, nešlo o právnu otázku, od ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (to záviselo od záveru o nepreukázaní prvého základného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to predpokladu nesprávneho úradného postupu; neexistencia škody bola uvedená len ako argument navyše). V dôsledku toho (ak by dovolanie inak spĺňalo všetky náležitosti) by, pokiaľ ide o túto otázku, nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 C. s. p., čo by zakladalo dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) C. s. p.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol.

13. Úspešnej žalovanej dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože jej trovy v tomto konaní nevznikli.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.